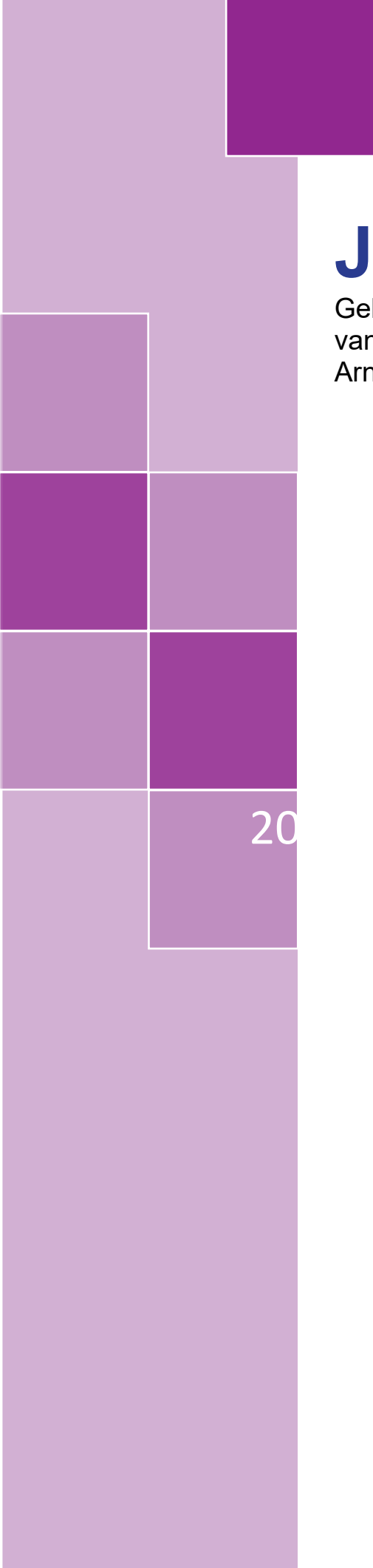

Jaarverslag

Gelijkwaardige participatie
van mensen met een beperking en chronische ziekte in
Arnhem

Arnhems Platform Chronisch zieken en Gehandicapten
Maart 2025

20

Inhoudsopgave

Voorwoord.....2

1. Sociaal domein.....3

2. Toegankelijk Arnhem.....10

3. Apcg als expertisecentrum.....19

4. Publiciteit en beeldvorming.....23

Bijlage 1 Overzicht inspraakreacties.....27

Bijlage 2 Overzicht Apcg in de media.....28

Bijlage 3 Begrippenlijst.....29

Bijlage 4 Overzicht achterban en samenwerkingsorganisaties.....30

Voorwoord

In dit jaarverslag kijken we terug op 2024, waarin we als organisatie hard gewerkt hebben aan een toegankelijk en inclusief Arnhem.

We vierden dit jaar ons 40-jarig bestaan, met als feestelijk hoogtepunt een symposium bij Kumpulan. Op 8 november 2024 stonden we op verschillende manieren en met diverse gasten stil bij wat er al is bereikt, wat we nog willen bereiken, en wat daarvoor nodig is.

Ook binnen onze organisatie veranderde er in 2024 van alles. Een verandering die ik belangrijk vind om hier uit te lichten is dat we vanaf 2025 als stichting zelf werkgever worden. Tot nu toe werkten onze medewerkers via een detacheringscontract, maar dat veranderd per 1 januari 2025. Een belangrijke en spannende stap, waarvoor we het afgelopen jaar de voorbereidingen hebben getroffen.

Wat ik belangrijk vind om in deze inleiding te noemen is de start van onze kinderambassadeurs. Niets over ons, zonder ons, geldt natuurlijk ook voor kinderen met een beperking of chronische ziekte. Daarom zijn we ontzettend trots dat we sinds dit jaar een groep kinderambassadeurs hebben. Zij laten zien wat voor hen belangrijk is om goed mee te kunnen doen in Arnhem.

Daarnaast lanceerde de gemeente het toegankelijkheidsfonds voor ondernemers. Iets waar wij al in 2019 voor hadden gepleit, dus heel goed dat het er nu is. Voordat ondernemers een aanvraag kunnen indienen, moeten ze bij ons advies vragen over de aanpassingen. Op die manier zorgen we dat er ook echt aanpassingen komen die de toegankelijkheid verbeteren.

Natuurlijk richtte ook in 2024 onze belangenbehartiging zich weer op het verbeteren van de WMO. Een voorbeeld hiervan is onze aanhoudende inzet om langdurige indicaties voor mensen met een levenslange, levensbrede beperking mogelijk te maken. We zien dat steeds meer gemeenten dit doen, maar Arnhems is hierin nog heel terughoudend. Wij hebben het afgelopen jaar verschillende gesprekken gevoerd om dit onderwerp op de agenda te houden.

In dit jaarverslag leest u wat wij verder allemaal hebben gedaan. Zelf ben ik weer behoorlijk onder de indruk van al het werk dat is verzet!

En dat kunnen we alleen maar doen dankzij heel veel vrijwilligers en mensen uit de achterban die de tijd nemen om ons te informeren over wat zij meemaken in hun dagelijks leven en zich als ervaringsdeskundige en belangenbehartiger in te zetten. Al die mensen samen zorgen voor een krachtige beweging. Daarom wil ik jullie bedanken voor alle inzet en betrokkenheid!

Marjolein van den Broek
Voorzitter Apcg

1. Sociaal domein

Mensen met een beperking of chronische ziekte moeten in Arnhem volwaardig mee kunnen doen. Daarvoor moet de toegang tot en gebruik van voorzieningen, hulpmiddelen, mobiliteit en wonen verbeterd worden. Om dat te bereiken bundelen en analyseren we signalen uit de praktijk en brengen deze onder de aandacht van de gemeente, adviesraden en andere organisaties in het veld.

Wonen

Woonvisie

Ingesproken over Woonvisie op 17 januari 2024, daarna nog een oproep aan de raad gestuurd om opnieuw aandacht te vragen voor onze inspraakreactie.

Helaas zijn er weinig concrete punten over inclusief en toegankelijk bouwen meegenomen in de Woonvisie. Dat wil zeggen dat we in projecten, bij de prestatieafspraken en in beleid hier extra aandacht voor zullen houden.

Prestatieafspraken

In aanloop naar de prestatieafspraken hebben wij meegewerkt aan een bijeenkomst over levensloopgeschikt en toegankelijk bouwen voor woningcorporaties. In overleg met leder(in) hebben we ook een inhoudelijk specialist (Nelleke Nelis) aangedragen. Zelf hebben we op verschillende manier ervaringsverhalen gedeeld over het belang van inclusief bouwen vanuit het perspectief van kinderen en volwassenen, zowel voor mensen met een lichamelijke beperking als voor mensen die door hun beperking prikkelgevoelig zijn. We vroegen aandacht voor het belang van toegankelijke woningen om in te wonen, maar ook voor het kunnen bezoeken van vrienden en familie.

Het bleek heel lastig om woningcorporaties hierin mee te krijgen, daarom hebben we hierover een gesprek gehad met de wethouders wonen en inclusie. Uiteindelijk is in de prestatieafspraken opgenomen dat in 2025 met ervaringsdeskundigen gesproken zal worden over toegankelijk bouwen. Een opbrengst waar wij niet tevreden mee zijn, maar die in elk geval een ingang biedt. Zeker is dat zonder onze inzet er helemaal niets over toegankelijkheid zou zijn opgenomen.

Convenant woonaanpassingen

Al enkele jaren is er een convenant over woonaanpassingen (tussen gemeente en corporaties) in de maak. Wij zijn vanaf het begin aangesloten en hebben ook dit jaar weer inbreng geleverd. Een belangrijk doel van de afspraken is dat beschikbare rolstoeltoegankelijke woningen beter bij woningzoekenden terechtkomen. Sociale wijkteams krijgen hierin een taak, wij hebben aangegeven dat deze woningen gelijktijdig ook via Entree moeten worden aangeboden. Immers, niet iedere woningzoekende is bekend bij het wijkteam. Verder hebben we aangegeven dat de zoekcategorieën in Entree moeten worden afgestemd op de indicaties en labels die corporaties gebruiken.

Woonzorg initiatieven

Bij de nota 'wonen en zorg' hebben wij aangegeven dat het belangrijk is dat de gemeente een regiefunctie gaat vervullen om wooninitiatieven mogelijk te maken. Omdat we weinig beweging zien op dit gebied, terwijl we wel toenemend signalen krijgen over de behoefte aan wonen met zorg met meer eigen regie, hebben we hier aandacht voor gevraagd bij de gemeente.

Belangrijke factor in de wens voor andere woon-zorg initiatieven, zijn de problemen met Fokus. Er zijn op verschillende plekken in Nederland problemen met Fokus. Er startte een landelijk meldpunt om klachten over de kwaliteit van de dienstverlening te verzamelen. Ook in Arnhem ontvangen wij diverse signalen, waarover we contact houden met Ieder(in).

Wij hebben bij de gemeente aangegeven dat zij regie moeten nemen in het mogelijk maken van andere vormen van wonen en zorg. Dat zou kunnen starten met een brainstorm waarbij verschillende organisaties (zorgaanbieders, woningcorporaties) en inwoners aan tafel zitten om mogelijkheden voor nieuwe woonzorg initiatieven te bedenken. De gemeente staat hier voor open, maar heeft aangegeven dat er dan wel ook iemand verantwoordelijk moet worden gemaakt voor het vervolg. Zij gaan intern aan de slag om te kijken of ze dit kunnen organiseren en komen daar in 2025 op terug.

Vervoer

Regionale Adviesraad Doelgroepenvervoer

Onze voorzitter maakt deel uit van de Regionale Adviesraad Doelgroepenvervoer (RAD), waarin zij knelpunten inbrengt die wij signaleren. Dit gaat over problemen in de dienstverlening, zoals gedrag van chauffeurs, maar ook andere zaken. Daarvan noemen we 2 belangrijke voorbeelden.

We kregen het signaal dat mensen die met scootmobiel reizen, maar geen trap kunnen lopen op dit moment niet met AVAN kunnen reizen. Zij mogen niet op scootmobiel blijven zitten wanneer deze met de lift de taxi in gaat. Dit is vanuit veiligheidsafspraken die landelijk gemaakt zijn. Maar na afstemming met Ieder(in) bleek dat hier ook vanuit de brancheorganisatie een oplossing voor is aangedragen. Namelijk, dat de chauffeur iemand staande op de lift naar boven begeleidt. Helaas had inbreng via de RAD geen resultaat. Daarom hebben we dit probleem ook bij de gemeente onder de aandacht gebracht.

Verder hebben we zorgen over de nieuwe boekingsapp die AVAN ontwikkelt. Wij hebben aangegeven dat hierbij een specialist op digitale toegankelijkheid moet worden betrokken, zoals bijvoorbeeld Stichting Accessibiltiy. Helaas is ook dit onvoldoende opgepakt via de RAD. Hierover houden we afstemming met onze Nijmeegse collega's van het Zelfregiecentrum Nijmegen (ZRCN), die onze zorgen delen. Dit punt hebben we ook onder de aandacht van de gemeente gebracht.

Voor beide punten geldt dat vanwege personeelsswisselingen binnen de gemeente, hier helaas nog geen voortgang is. Vanaf begin 2025 is er weer een nieuwe vaste kracht, bij wie we dit opnieuw aan zullen kaarten.

Over de aanhoudende problemen met leerlingenvervoer hebben we regelmatig afstemming met gemeente en met Bijzonder in Arnhem (BiA). Zij hebben daarin de voortrekkersrol, maar wij zijn nauw betrokken en ondersteunen indien nodig.

Hulpmiddelen

Hulpmiddelen convenanten

Arnhem is één van de gemeenten die de convenanten over hulpmiddelen uit 2021 niet heeft getekend, ondanks betrokkenheid bij de totstandkoming hiervan.

Wij zijn altijd voorstander geweest van het tekenen van deze convenanten en dit jaar bleek daar vanuit de gemeenteraad ook interesse in. Hierover hebben we diverse gesprekken gevoerd, zoals ambtelijk als met raadsleden.

Uiteindelijk heeft dit geleid tot een motie ingediend door PvdA/Groenlinks, ChristenUnie en Arnhem Centraal, om de convenanten te tekenen. De motie is op 11 september 2024 door alle partijen in de Arnhemse Gemeenteraad aangenomen. In deze convenanten is afgesproken dat je, wanneer je naar een andere gemeente verhuist, je hulpmiddel mee mag nemen. En er zijn afspraken over goede dienstverlening bij aanvraag en onderhoud van hulpmiddelen die voor een persoon op maat gemaakt worden.

Landelijke uitwisseling over de toekomst van hulpmiddelenbeleid en uitvoering

Landelijk werd er door Leder(in) en Spierziekten Nederland een bijeenkomst georganiseerd over de toekomst agenda hulpmiddelen. Wij hebben deze bijeenkomst onder de aandacht gebracht bij de gemeente en zijn zelf met een ervaringsdeskundige aanwezig geweest. Bij deze bijeenkomst werd gekeken wat er naast de convenanten gedaan kan worden om de verstrekking van hulpmiddelen door de gemeente beter te laten aansluiten bij wat inwoners nodig hebben om hun eigen leven te kunnen leiden (zoals bedoeld in VN verdrag Handicap).

We hebben hier ervaringen uitgewisseld met collega's uit Utrecht en Amsterdam.

Afspraak is dat er een vervolg komt over het beter bepalen van passende hulpmiddelen, die bijeenkomst is uiteindelijk verzet naar begin 2025.

Aanbesteding hulpmiddelen

In 2026 moet de gemeente een nieuw contract sluiten met een hulpmiddelenleverancier. Om te kijken welke voorwaarden aan dat contract zitten, is in 2024 een start gemaakt met de aanbesteding. Wij werden hierover geïnformeerd door ons contact met de Adviesraad WMO en Jeugd en hebben bij de gemeente om een gesprek hierover gevraagd.

Dit heeft geleid tot een afspraak in december 2024, waarbij wij hebben aangegeven dat keuzevrijheid voor inwoners belangrijk is. Dus dat de gemeente het mogelijk moet maken dat meerdere hulpmiddelenleveranciers gecontracteerd kunnen worden. Daarnaast hebben we aangegeven in gesprek te willen over de andere punten die worden opgenomen in het contract. De gemeente streeft ernaar om de aanbesteding voor de zomer (mei) te publiceren. Voor die tijd, als het programma van eisen wordt opgesteld, wordt Apcg opnieuw geconsulteerd.

Adviesraden

Adviesraad WMO en Jeugd

We hebben een nieuwe contactpersoon binnen de adviesraad WMO en Jeugd, waarmee we nieuwe afspraken over samenwerking hebben gemaakt. We stemmen periodiek af om te zorgen dat we van elkaars inzet op de hoogte zijn. Dit is belangrijk omdat we ieder een eigen rol hebben richting de gemeente. De adviesraad geeft advies vanuit alle inwoners en leden doen dit op persoonlijke titel. Wij zijn de belangenorganisatie van inwoners met een beperking en chronische ziekte en werken vanuit een duidelijke visie en missie. Een belangrijk onderwerp wat speelt is de aanbesteding hulpmiddelen, die hierboven is beschreven.

Adviesraad werk en inkomen

Ook met de adviesraad werk en inkomen zijn de contacten vernieuwd. We zijn bij 2 vergaderingen aanwezig geweest en hebben afspraken gemaakt over hoe we elkaar kunnen informeren en waar nodig kunnen samenwerken. Belangrijke onderwerpen om contact over te houden zijn beschut werk en de verkenning naar arbeidsmarktdiscriminatie die vanuit de gemeente Arnhem gestart is, waarbij de adviesraad en Apcg betrokken zijn.

Persoonsgebonden budget

We ontvingen een signaal dat gemeente Arnhem beleidsregels die in 2019 zijn vastgesteld vanaf 2024 is gaan handhaven. Destijds zijn afspraken gemaakt over kwaliteitseisen die gesteld worden aan formele zorgverleners. Destijds hebben we aangegeven grote zorgen te hebben over deze beleidsregels, omdat dit de regeldruk voor inwoners groter maakt en eisen als een KvK nummer weinig zeggen over kwaliteit van zorgverleners.

Hierover hebben we ook met Per Saldo afstemming gehad. Zij geven aan dat de gemeente voor het formele tarief aanvullende regels mag stellen, maar dat deze niet hetzelfde mogen zijn als voor zorg in natura. Bij PGB is de budgethouder verantwoordelijk voor de kwaliteit van zorg, niet de gemeente.

Daarnaast moet altijd maatwerk mogelijk zijn voor mensen met een complex zorgsysteem. We signaleren dat dit soort aanvragen vastlopen wanneer die via het reguliere proces gaan. Wij willen weten hoe in zo'n geval maatwerk kan worden geleverd door de wijkcoach. En waar de wijkcoach naar toe kan bij zulke complexe aanvragen. Met de verantwoordelijke bestuursadviseur hebben we verschillende gesprekken gevoerd. Dit krijg in 2025 een vervolg.

Huishoudelijke hulp

Per 1 juli 2024 stopte de algemene voorziening huishoudelijke ondersteuning. Wij zijn hier niet bij betrokken. Alle inwoners in de algemene voorziening moeten opnieuw geïndiceerd worden. Ook verschillende mensen uit onze achterban zijn in deze voorziening terecht gekomen. Doordat de uitvoering van de herindicaties lang duurt, worden nu steeds korte verlengingen gegeven. Dit zorgt voor veel onzekerheid bij inwoners. Verder hebben we verschillende signalen over problemen met het krijgen van een goede indicatie voor huishoudelijke hulp. Deze gaan om de maatwerkvoorziening huishoudelijke hulp. Waarbij opnieuw duidelijk werd dat inwoners steeds opnieuw moeten bewijzen huishoudelijke hulp nodig te hebben, terwijl overduidelijk is dat zij dit hun hele leven lang nodig hebben.

Wijkteams

We hebben kennis gemaakt met het stadswijkteam wonen, rollen, vervoer, daarbij hebben we besproken wat zij doen sinds ze gestart zijn in september 2023. In een brief aan de gemeenteraad naar aanleiding van vragen door GroenLinks/PvdA heeft de gemeente aangegeven dat er periodiek afstemming is tussen Apcg en Bijzonder in Arnhem. Echter, dat klopte niet en daarom heeft de gemeente een gesprek met Apcg en het wijkteam georganiseerd. Hierin zijn afspraken gemaakt over verdere samenwerking voor 2025.

WMO beleid

Langdurig indiceren

De gemeente heeft hierover in januari een brief naar de gemeenteraad gestuurd. Wij hadden in 2023 aangegeven dat dit onvoldoende oplevert voor onze achterban, terwijl dit juist de insteek was van de motie die de aanleiding voor de raadsbrief vormde. Daarom hebben we in 2024 hierover gesprekken voortgezet. Bij de gemeente en wijkteams maakt men zich zorgen over de kosten langdurig indiceren met zich mee zou kunnen brengen. Gemeente en wijkteams willen een heel strikte afbakening in zorgproducten en doelgroepen. Maar ons advies is, in lijn met landelijke belangenbehartiging, om dit voor iedereen met een levenslange, levensbrede beperking te doen. Dus niet op een specifiek zorgproduct of voor een strak afgebakende groep, zoals nu bijvoorbeeld huishoudelijke hulp voor ouderen met dementie.

Inclusie agenda VN verdrag Handicap

In de inclusie agenda van de gemeente Arnhem is opgenomen dat gekeken wordt hoe de beleidsregels WMO zich verhouden tot het VN verdrag Handicap. De gemeente onderkent inmiddels dat de beleidsregels van Arnhem schuren met het VN verdrag Handicap. Om te onderzoeken hoe dit anders kan heeft de gemeente voorgesteld om het Instituut Publieke Waarden in te schakelen en hen in een aantal casussen mee te laten kijken wat het zou kunnen kosten en opleveren wanneer er meer vanuit de bril van het VN verdrag naar deze situaties gekeken zou worden. Dit traject zal in 2025 gaan lopen.

Beleidsontwikkeling WMO

Verder is gesproken over de rol van Apcg en Bijzonder in Arnhem bij beleidsontwikkeling rond de WMO. Bedoeling is dat wij vooraf geconsulteerd worden, hierover zullen in 2025 concretere afspraken gemaakt worden.

Aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling

Op verzoek van Apcg en voormalig ervaringsdeskundige van de Sterkplaats LFB Nijmegen heeft er een gesprek plaatsgevonden over hoe de gemeente bij de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling aandacht heeft voor mensen met een beperking. Zij lopen groter risico op misbruik en geweld. Specifiek beleid is er niet, maar de gemeente heeft een preventief lesaanbod met basisscholen ontwikkeld, om docenten te helpen het gesprek hierover met leerlingen te voeren met het oog op

tijdig signaleren van problemen. Dit wordt nu doorontwikkeld naar het speciaal onderwijs en het voortgezet onderwijs.

Verder bleek in het gesprek dat inzet van gemeente richting zorgorganisaties zich sterk richt op de signalering bij mensen thuis, maar een deel van het misbruik en geweld komt juist van hulpverleners. De gemeente gaat intern na of dit bij zorginkoop eigenlijk wel aandacht heeft. Vanwege personele wisseling bij gemeente heeft dit een tijd stilgelegen, in 2025 wordt dit vervolgd.

Ouderenbeleid

De gemeente maakt integraal ouderenbeleid, wij zijn bij eerdere sessies hierover aanwezig geweest. Onze conclusie is dat het meer een visie wordt dan beleid, want integraal beleid gaat over verschillende domeinen en dat bleek lastig. Ze willen het nu aanpakken zoals bijvoorbeeld het inclusieprogramma, dus dat er voor elk beleidsveld/ programma nog een uitvoeringsagenda moet komen.

Ouderen met een beperking worden genoemd als aandachtsgroep. Wij hebben hiervoor gepleit omdat ouderen met een beperking binnen de groep ouderen andere behoeften hebben en daar is nu onvoldoende oog voor.

Werk en inkomen

UWV en vrijwilligerswerk

Naar aanleiding van verschillende signalen van vrijwilligers die problemen ondervinden van UWV bij het doen van vrijwilligerswerk, hebben we contact gelegd met leder(in). Omdat dit een probleem in de uitvoering van UWV is, willen zij hier graag samen in optrekken. Ieder(in) neemt hierin het voortouw, zij hebben de contacten bij UWV. Wij leveren de praktijk signalen.

Personeelsbeleid gemeente Arnhem

We hebben kennisgemaakt met de consultant die zich richt op het aannemen van mensen die nu nog weinig bij de gemeente werken. Omdat dit ook voor mensen met een beperking geldt, hebben we gesproken over wat gemeente in werving hieraan kan doen.

Daarbij hebben we nu een contactpersoon, zodat wanneer we mensen spreken die interesse hebben in een functie bij de gemeente, we hen direct met elkaar in contact kunnen brengen.

Een van onze vrijwilligers is op zoek naar ander werk en zou graag bij een gemeente willen werken. Dit gaat om iemand die beschut werk doet. Wij hebben contact gelegd met gemeente hierover en volgen hoe dit traject gaat.

Verkenning arbeidsmarktdiscriminatie

Gemeente Arnhem doet een verkenning naar arbeidsmarktdiscriminatie. Apcg is benaderd om onze inzichten, ervaringen en expertise mee te kunnen geven in de verkenning. In 2025 gaat de gemeente aan de slag met het formuleren van een passend actieplan waarmee in Arnhem deze hardnekkige vorm van discriminatie kan worden tegen gegaan.

Meerkosten regelingen voor mensen met een chronische ziekte of beperking

De gemeente is alle armoede regelingen tegen het licht aan het houden. Ook de regelingen gericht op inwoners met een beperking en chronische ziekte. Het blijkt namelijk dat maar 30% van de inwoners die recht hebben op één van de regelingen hiervan gebruik maakt.

Wij hebben hierover in 2023 al advies gegeven, maar inmiddels zijn er nieuwe medewerkers met dit onderwerp aan de slag. Samen hebben we in augustus twee bijeenkomsten georganiseerd voor inwoners die gebruik maken van de meerkosten regelingen, of die er net buiten vallen. Een belangrijk knelpunt is dat de regelingen ingewikkeld zijn, je ieder jaar opnieuw alles moet regelen en de vermogensgrens veel lager ligt dan voor bijvoorbeeld de WLZ.

In december heeft een vervolgesprek plaatsgevonden er werd dieper ingegaan op de collectieve ziektekostenverzekering van de gemeente (de gemeentepolis). De gemeente is aan het onderzoeken of het geld wat nu naar deze verzekering gaat ook op een directere manier bij inwoners terecht kan komen. Zodat mensen vrij zijn zelf hun verzekering te kiezen. De gemeente wil de regelingen vereenvoudigen, maar is nog verder aan het uitzoeken hoe dit mogelijk is. In februari 2025 komt de gemeente weer met een nieuwe stand van zaken rondom de meerkosten regelingen. Dan kunnen wij toetsen in hoeverre onze aandachtspunten zijn verwerkt.

2. Toegankelijk Arnhem

Mensen met een beperking moeten in Arnhem net als ieder ander gebruik kunnen maken van openbare gebouwen, de openbare weg, en openbare evenementen. In algemeen beleid moet inclusie de norm worden.

Arnhemse Standaard Toegankelijkheid (AST)

Voor toegankelijkheid binnen gemeentelijke plannen zijn afspraken vastgelegd in de AST die in 2019 werd vastgesteld door de gemeenteraad. Sindsdien maken wij ons hard voor het daadwerkelijk uitvoeren van de AST.

Daarin hebben we in het afgelopen jaar ook weer vooruitgang gezien. Vorig jaar hebben we gesprekken gevoerd over de borging van de AST in projecten met de afdeling Project Interim Management (PIM). Dit jaar zijn we bij meer projecten betrokken. Tegelijkertijd merken we nog dat dit niet automatisch gaat. We zullen per domein van de AST (gebouwen, openbare ruimte en evenementen) apart toelichten wat er gebeurd is en waar wij ons voor hebben ingezet. Wanneer dit vanuit PIM is, zullen we dat erbij vermelden.

Gebouwen

Bij de afdeling vastgoed zijn veel wisselingen geweest en is er onderbezetting waardoor dingen blijven liggen. We hebben wel weer een vast contactpersoon en er wordt gewerkt aan een plan voor de aanpassing van bestaande gebouwen. Een externe partij werkt hieraan, op basis van de rapporten die er over de toegankelijkheid van gebouwen gemaakt zijn door PBT consult (het bureau dat landelijk de normen voor toegankelijkheid maakt). Dit plan bestaat uit zowel een blauwdruk van welke aanpassingen op kortere termijn gedaan kunnen worden, als een financiële raming hiervan. Afspraak is dat deze blauwdruk aan ons wordt voorgelegd. Bij verschillende gemeentelijke gebouwen zijn namelijk grotere aanpassingen nodig, zoals een grotere lift. Dit zijn zaken waarvan we het niet acceptabel vinden wanneer deze nog 20 jaar op zich laten wachten in bijvoorbeeld een wijkgebouw of school.

Daarnaast hebben we signalen ingebracht die bij ons binnenkomen over toegankelijkheidsproblemen.

Stadstheater (PIM)

We hebben op verschillende momenten gesproken met de projectmanager en het ontwerpteam van het Stadstheater. Niet alleen over het ontwerp van het gebouw, maar ook over het ontwerp voor het interieur. Dit is een voorbeeld van goede samenwerking, maar ook hier blijkt hoe belangrijk het is dat we in elke fase van bouwen betrokken worden, omdat in de tussentijd bijvoorbeeld vanuit welstand eisen zijn meegegeven die niet gemakkelijk te combineren zijn met de eisen vanuit de AST. Wij hebben de rol om architect en projectmanager scherp te houden, dat wordt ook als waardevol ervaren door hen.

Ook wij leren veel van deze samenwerking en willen in 2025 concretere afspraken maken over hoe wij terugkoppeling krijgen over wat er met onze adviezen gebeurt.

De Hobbit (PIM)

Gesprek en schriftelijk advies over nieuwbouw. Daarbij ook onze zorgen uitgesproken over het feit dat er geen lift komt, waarmee alle appartementen op 1^e en 2^e verdieping dus ontoegankelijk worden, ook voor bezoek. De woningcorporatie gaat hierover, maar we hebben geadviseerd om in elk geval een ruimte te reserveren voor een liftschacht, zodat deze in de toekomst relatief eenvoudig kan worden toegevoegd.

Onderwijshuisvesting

Op 31 januari hebben we in de gemeenteraad ingesproken over het integraal huisvestingsplan onderwijs (IHP). In dit plan is nu eindelijk vastgelegd hoeveel budget er door de gemeente beschikbaar wordt gesteld voor de uitvoering van de extra eisen volgens de AST.

Echter, wij hebben aangegeven dat volgens de AST toegankelijkheid van schoolgebouwen gaat om het kunnen volgen en kunnen geven van onderwijs. Dit vraagt om aanvullende maatregelen, zoals zorgruimtes, prikkelarme ruimtes etc. Er is nu geen geld gereserveerd om dit te kunnen doen. Ondanks herhaalde verzoeken van ons is ook nog niet in kaart gebracht wat voor investering dit vraagt. Wel is opgenomen dat er een onderzoek wordt uitgezet om in kaart te brengen wat nodig is voor inclusieve onderwijshuisvesting.

Door problemen met de personele bezetting bij de gemeente is dit onderzoek nog niet uitgezet en is er geen voortgang op de onderhoudsagenda van onderwijs. Wij zijn dan ook niet betrokken bij renovatie/ nieuwbouw plannen.

Openbare ruimte

Met de projectleider toegankelijkheid is een tweewekelijks overleg over de voortgang van lopende zaken. Hierin worden ook signalen besproken, om te kijken waar die het beste neergelegd kunnen worden.

In het kader van samenwerking heeft het team toegankelijkheid openbare ruimte in maart een informele bijeenkomst georganiseerd voor iedereen binnen de gemeente die aan toegankelijkheid van de openbare ruimte werkt en alle ervaringsdeskundigen en bureaumedewerkers van het Apcg die werken aan toegankelijkheid. Dit was een gezellige ontmoeting in Focus.

Toegankelijke looproutes

De gemeente heeft de pilotroute in Malburgen uitgebreid. Daarbij zijn niet alleen de op- en afritten en geleidelijnen aangepakt, maar is nu ook de slechte bestrating hersteld. Verder zijn afspraken gemaakt over het onderhoud van de routes. Wij zijn door de gemeente op de hoogte gehouden van de vorderingen. Begin 2025 zou deze route moeten worden opgeleverd. Dan kunnen we beoordelen of deze aanpak zo kan worden toegepast op de andere routes.

Wij hebben verschillende routes in andere wijken (o.a. Vredenburg en Rijkerswoerd) geschouwd met ervaringsdeskundigen uit de buurt.

Winkelcentra

Met de gemeente en Stichting Accessibility hebben we gekeken naar hoe winkelcentrum Schuytgraaf ingericht moet worden om toegankelijk te worden voor mensen met visuele beperking. Dit dient als blauwdruk, om straks toe te kunnen passen op andere wijkwinkelcentra.

Kronenburg

Bij busstation Kronenburg zijn nog altijd geen digitale reisinformatieborden geplaatst. Dit blijkt te komen door een conflict tussen de provincie en de uitvoerende partij. De provincie heeft besloten over te gaan tot een nieuwe aanbesteding. Wij hebben schriftelijk onze zorgen hierover geuit, belangrijk is dat dan wel een goede tijdelijke oplossing volgt.

Verder hebben we gekeken naar het ontwerp voor de geplande overkapping. Daarbij hebben we aangegeven dat goed in kaart gebracht moet worden wat dit ontwerp voor de verlichting betekent. Er komt een streeppatroon van beglazing, wanneer dit streeppatroon ook op de grond en ooghoogte waarneembaar is, vormt dit een probleem in de toegankelijkheid. Dit is gevaarlijk voor mensen met epilepsie.

De uitgang van winkelcentrum Kronenburg bij het Croydonplein is gesloten. Zoals wij in eerdere fasen hebben aangegeven is dit een verslechtering in de toegankelijkheid. De alternatieve route door de parkeergarage is niet volledig aangelegd zoals afgesproken. Er zitten nog gaten in de bestrating, er is geen onafgebroken gidslijn en er zijn geen maatregelen genomen om de oversteken in de parkeergarage veilig te maken. Hierover is een melding bij Discriminatie.nl gedaan door één van de bewoners. Wij zijn door zowel Discriminatie.nl als de gemeente gevraagd hier onze visie over te geven. Hierover zijn nog gesprekken gaande, onze insteek is dat er een duurzame oplossing moet komen. Er is nu een tijdelijke route naar een ingang die Wereldhave op termijn ook wil sluiten. Dat betekent dat bewoners straks nog verder om moeten lopen. Dat is voor ons niet acceptabel.

Stadsoase (PIM)

Wij hebben gesproken over het schetsontwerp. In dit ontwerp er is veel aandacht voor groen, het aanleggen van een beekloop en hergebruik van bestrating. In het gesprek is gekeken hoe dit samen kan gaan met toegankelijkheid. Wij hebben hier ook schriftelijk over geadviseerd. Dit project loopt door in 2025.

Zijdekwartier (PIM)

Wij hebben een gesprek gevoerd over de plannen voor het Zijdekwartier en schriftelijk advies gegeven. Belangrijke punt daarin is onze zorg dat het een autoluwe wijk zou moeten worden. Dit betekent dat er bijvoorbeeld nauwelijks parkeermogelijkheden komen, terwijl er ook bewoners en bezoekers zullen zijn die door hun beperking afhankelijk zijn van de auto. Dit project loopt door in 2025.

Schaapsdrift (PIM)

We hebben een aantal gesprekken gehad en een schriftelijk advies gegeven. Ook hier maken wij ons zorgen om de autoluwe inrichting van de wijk en hoe het mogelijk blijft om hier te komen voor bewoners en bezoekers die afhankelijk zijn van de auto. Verder is vernieuwing van station Presikhaaf een belangrijk punt van aandacht. Dit drukke gebied vraagt om een zeer duidelijke inrichting voor alle verkeersstromen. Verder wordt gesproken over een voetgangersbrug voor studenten en medewerkers van de HAN. Deze zou dan zonder lift worden aangelegd, dus studenten en medewerkers met een beperking moeten omlopen. Dit is voor ons onacceptabel. Dit project loopt door in 2025.

AKU fontein (PIM)

We hebben verschillende gesprekken gevoerd over de restauratie van de AKU fontein. Er is veel inzet nodig geweest om op twee van de zes trappen een trapleuning te krijgen. Er was veel weerstand vanuit erfgoed, omdat dit het lijnenspel van het monument zou verstoren.

Daarnaast is het niet gelukt om de fontein zelf bereikbaar te laten maken. Een stuk van het kiezelstrand vervangen door egale bestrating, zodat ook mensen met een fysieke beperking bij de fontein kunnen recreëren was niet bespreekbaar. Wij zijn teleurgesteld hoe de bouwkundige kenmerken van het monument leidend zijn geweest bij de afweging in plaats van de gedachte achter het ontwerp. Namelijk een cadeau van de AKU fabriek aan alle Arnhemmers. De voorzitter heeft hier verschillende keren haar zorgen en ongenoegen geuit richting de betrokken wethouders. Wij hadden graag gezien dat Arnhem met de restauratie van dit monument echt zou hebben gekozen voor inclusie.

Rijnpark (PIM)

We hebben gesprekken gehad en schriftelijk advies gegeven met aandachtspunten voor verdere planvorming. Wederom maken wij ons zorgen om het autoluw maken van de wijk en hier is zelfs de ambitie om een deel geheel autovrij te maken. Er is nu geen oplossing voor bewoners en bezoekers die afhankelijk zijn van de auto. Dit project loopt door in 2025.

Willemsplein (PIM)

We hebben een gesprek gehad waarin we zijn bijgepraat over de plannen. Er zijn nu diverse zeer onoverzichtelijke oversteken voor voetgangers over fietspaden. Voor ons is het essentieel dat die in dit plan worden opgelost. Daarnaast hebben we zorgen over de geluiden die we horen over het opheffen van de gehandicaptenparkeerplaatsen onder de Nelson Mandelabrug. Dit project loopt door in 2025.

Visies op de binnenstad

Daarnaast werkt de gemeente in projectvorm aan diverse visies voor de binnenstad. Wij hebben inbreng geleverd voor de visie op een groen en koelnetwerk en een

ervaringsdeskundige was aanwezig bij de start van het ontwikkelperspectief Arnhem Centrum.

Duurzaamheid en klimaatadaptatie, maar ook stedenbouwkundige ideeën over wat mooi is, worden hier helaas nog vaak als belang tegenover toegankelijkheid gesteld. Wij brengen steeds weer in dat het moet gaan om komen tot een visie waarin dit allemaal samengaat. Want hittestress en wateroverlast zijn zeker ook voor inwoners met een beperking een probleem. Verder is het is prima mogelijk om een stad te ontwerpen die voor iedereen aantrekkelijk is. Een belangrijk punt hierbij is de keuze van materiaal, om te zorgen voor herkenbare zones waar voetgangers, fietsers en auto's zich mogen verplaatsen.

Marktplaats

In maart 2024 heeft de gemeenteraad de toegankelijkheid van het Marktplaats op de agenda gezet. Uiteraard hebben wij daar ingesproken, deze reactie is terug te vinden op [onze website](#). Er zijn nog een aantal vervolgesprekken geweest in de gemeenteraad. Vanuit Christen Unie en Burgerbelang Arnhem is het voornemen om in 2025 een motie voor het herbestraten van het Marktplaats in te dienen.

Speeltuinen

In het afgelopen jaar zijn verschillende inclusieve speeltuinen geopend, zoals de Buitelaar, Rosorum en de Korenmaat. Wij waren hierbij aanwezig met de kinderambassadeurs. Op basis van deze ervaringen hebben we afspraken gemaakt over de oplevering van speeltuinen. Daarnaast zijn we met de gemeente en Bijzonder in Arnhem aan onderzoeken hoe de informatie over toegankelijke en inclusieve speeltuinen voor inwoners inzichtelijk kan worden gemaakt.

Omdat er wel een motie ligt, maar geen beleid over inclusief spelen, blijven er speeltuinen aangelegd worden die niet toegankelijk worden ontworpen. Vanuit team toegankelijkheid openbare ruimte is ingezet op het ontwikkelen van nieuw speelbeleid. Dit moet in 2025 gaan gebeuren.

Naast de speeltuinen die zijn opgeleverd zijn we ook betrokken bij de plannen voor speeltuin de Rommelkist in Geitenkamp en de Leuke Linde. Bij de Leuke Linde hebben we daarnaast ook geadviseerd over het nieuwe gebouw dat daar zal worden neergezet.

Evenementen

We houden ontwikkelingen op het gebied van toegankelijkheid van evenementen in het land bij. Daarom hebben we ook deelgenomen aan een webinar toegankelijke evenementen van de VNG. Helaas was weinig relevant voor Arnhem. We hebben hier meer en concretere verwachtingen van organisatoren. Zo hebben we samen met evenementenorganisatoren al in 2019 een eigen checklist ontwikkeld en sindsdien ook gesprekken over verplichtingen opnemen in subsidie en vergunningseisen.

Bij de opening van het evenementenseizoen was er uitgebreid aandacht voor toegankelijkheid van evenementen. Wethouder Bob Roelofs gaf aan dat dit belangrijk is en voorzitter Marjolein werd geïnterviewd.

Ook dit jaar hebben we weer diverse evenementenorganisaties begeleid bij het toegankelijk maken van hun evenement. Sommige evenementen begeleiden we al langer, zoals Hoogte 80, ASM festival en de Sint intocht. Maar er waren dit jaar ook enkele nieuwe evenementen zoals het vergezichtenfestival, Ketikoti en de Pride Walk.

Bij Bridge to Liberation hebben we aandacht gevraagd voor audiodescriptie en aangeboden om mee te denken over hoe zij hun evenement nog toegankelijker kunnen maken. Hierop nooit reactie ontvangen.

Samenwerking Cultuur Academy

In het afgelopen jaar hebben we meegedacht over en feedback geleverd op de kennisbank en programma wat Cultuur Academy aanbiedt over toegankelijke evenementen voor organisatoren.

Samen hebben we spreekuren gehouden en een training over inclusieve communicatie verzorgd. Omdat hierbij maar weinig deelnemers waren, is in overleg met de gemeente gekozen voor de organisatie van een symposium op 25 november. Daarbij hebben wij voor diverse workshops ervaringsdeskundigen geleverd en zelf ook 2 workshops gegeven.

Project toegankelijke festivaltoiletten

Vervolg op 2023, dit is een samenwerking met ZRCN, HAN en Cultuur Academy. Studenten en de junior onderzoeker van de eerste lichting hebben resultaten gepresenteerd. In 2024 zijn twee nieuwe groepen studenten aan de slag gegaan. Studenten industrieel productontwerp en werktuigbouwkunde hebben hier een schaalmodel voor ontwikkeld.

Met de andere organisaties is vastgesteld dat we nu een partij nodig hebben die dit model kan doorontwikkelen tot een werkelijk toilet. Daarvoor hebben we contact gezocht met Changing Places en de Zonnebloem, we wachten nog op terugkoppeling van deze partijen.

Cultuur en evenementenbeleid

Omdat we weinig structurele voortgang zien bij evenementen, zelfs de koplopers, hebben we hierover bij gemeente aan de bel getrokken.

Het stellen van eisen in subsidies is doorgeschoven naar het nieuwe cultuurbeleid, wat we hierna zullen bespreken. Het verplichten in vergunningen is iets wat niet van de grond komt. We hebben vastgesteld dat hier iemand tijd voor moet krijgen, want nu gebeurt dit naast alle werkzaamheden en is er weinig voortgang. Wanneer de gemeente toegankelijkheid van evenementen werkelijk belangrijk vindt, zal hier net als bij vastgoed en openbare ruimte iemand tijd en verantwoordelijkheid voor moeten krijgen.

Vernieuwing cultuurbeleid

We hebben meegepraat in het panelgesprek over diversiteit en inclusie als onderdeel van onderzoek in opdracht van gemeente om te komen tot nieuw Arnhems cultuurbeleid.

We zijn ook bij de terugkoppeling aan de deelnemers geweest en bij het stadsgesprek. Daar zagen we weinig van onze inbreng terug. Daarover hebben we verschillende keren contact gezocht met de betrokken ambtenaren, maar nooit reactie gekregen.

Overig

Project Samen Beter Bouwen

Dit is een landelijk project van Ieder(in) om te komen tot een leidraad voor inclusief bouwen. Wij doen hier aan mee door in het Zijdekwartier met de gemeente en projectontwikkelaar te kijken hoe een complex voor sociale woningbouw inclusief ontworpen kan worden.

In januari 2024 hebben we hiervoor een gesprek georganiseerd met de projectontwikkelaar en ervaringsdeskundigen Apcg. Vanuit Ieder(in) waren 2 medewerkers aanwezig ter ondersteuning voor verslaglegging en voor observatie over proces om voor project van te leren. Verder waren ambtenaar wonen & zorg en projectmanager Zijdekwartier van gemeente aanwezig als toehoorder. Naar aanleiding van dit gesprek is een advies aan de projectontwikkelaar opgesteld. Ieder(in) gaat dit advies gebruiken als goed voorbeeld van integraal kijken voor de leidraad die zij ontwikkelen.

Er is een vervolgesprek geweest met de projectontwikkelaar en woningcorporatie over ons advies. Wij krijgen nog een schriftelijke reactie. Ontwikkelaar geeft aan dat woningcorporatie keuzes moet maken. Wij blijven deze projectontwikkeling volgen, ook al is het project voor de Leidraad afgerond. Deze zal begin 2025 worden lanceert op de website www.toegankelijkbouwen.nl.

NEN toegankelijkheid 9120

We hebben de ontwikkelingen van de nieuwe NEN toegankelijkheid gevolgd en bij de internetconsultatie feedback gegeven. Deze ging met name over het ontbreken van normen voor rolstoelplusgebruikers. Er wordt nog altijd uitgegaan van een standaard handbewogenrolstoel met een draaicirkel van 1.5m. Dat levert normen op die vaak niet geschikt zijn voor volwassenen die een elektrische rolstoel gebruiken.

In reactie op onze feedback is aangegeven dat gekeken gaat worden of voor doorontwikkeling van de NEN norm, hier iets mee kan worden gedaan. Wij waren niet de enigen die deze feedback hebben aangeleverd.

Verder hebben we bij normen voor woningen aangegeven dat normen over geluidsisolatie ontbreken, terwijl hier wel grote behoefte aan is. Ook dit is iets wat voor de doorontwikkeling wordt meegenomen.

Bij de gemeente hebben we aangegeven dat we in 2025 willen kijken of de nieuwe NEN uitgangspunt kan worden van de AST.

Mobiliteit

Omdat we weinig van onze reactie in het voortraject op het duurzaammobiliteitsplan terugzagen hebben we onze zorgen uitgesproken in de inspraak in de gemeenteraad. Daar hebben we later nogmaals aandacht voor gevraagd in een email aan alle raadsleden. Verder hebben we hier met raadsleden individueel contact over gehad. Het plan is nog niet aangenomen, maar er zijn verschillende moties over toegankelijkheid gedaan.

Digitale toegankelijkheid en bereikbaarheid gemeente Arnhem

Teams inclusie van gemeente Arnhem heeft advies gevraagd over de toegankelijkheid van Microsoft forms. Wij hebben bevindingen teruggekoppeld, zij gaan onderzoeken wat gemeente hieraan kan aanpassen.

Verder pleiten wij al lange tijd om TolkContact in te schakelen voor gemeentelijke dienstverlening. Zowel voor telefonische bereikbaarheid van de gemeente als bij de balie. Vanaf eind 2024 kunnen inwoners via de website van gemeente gratis gebruikmaken van TolkContact om de gemeente te bellen.

Rijnstate

Er is in het kader van de verbouwing een herinrichting van het voorplein geweest. Wij ontvingen een klacht over bereikbaarheid voor mensen die gebruikmaken van een cana. Daarin hebben we betreffende persoon geadviseerd. Daarnaast hebben we iemand uit cliëntenraad die ook bij ons ervaringsdeskundige is gevoed met informatie over toegankelijkheid. Er zijn bijvoorbeeld geleidelijnen niet goed aangelegd. Dit signaal hebben we ook bij gemeente afgegeven.

Hoge Nood app

We hebben het afgelopen jaar van alle toilet locaties die in de Hoge Nood app zitten de informatie gecontroleerd. Daarnaast zijn er een aantal locaties toegevoegd.

Daarbij hebben we opnieuw geprobeerd om ervaringsdeskundigen in te zetten voor het uitbreiden van locaties in wijken.

De voortgang op het uitbreiden van locaties die buiten kantoortijden open zijn bleek lastig. Daarin willen we in 2025 met de gemeente kijken hoe we hierin gezamenlijk kunnen optrekken. Bijvoorbeeld doordat de gemeente een brief naar ondernemers stuurt om hier medewerking bij te vragen.

Toegankelijkheidsfonds

Er zijn 23 aanvragen bij ons binnen gekomen. Daarvan hebben 2 partijen niet meer een afspraak voor advies willen maken, omdat zij niet in aanmerking kwamen voor het toegankelijkheidsfonds.

Er zijn nu 17 partijen die advies hebben ontvangen, daarvan heeft de eerste nu ook aanvraag ingediend.

In de loop van het jaar bleek dat er veel opvolging nodig is na het geven van advies, daarom uitbreiding van de uren gekregen.

Verder kwamen we bij veel aanvragen problemen in de openbare ruimte tegen.

Daarom is in afstemming met de gemeente nu een maandelijks overleg met iemand

van openbare ruimte, om te zorgen dat er in die gevallen direct ook een beoordeling vanuit gemeente komt.

Er is uitwisseling geweest met gemeente Nijmegen en het Zelfregiecentrum Nijmegen (ZRCN) over het toegankelijkheidsfonds. Eerdere ervaring in Nijmegen was dat eerste volledig aanvraag zeker een jaar duurt.

3. Apcg als expertisecentrum

Als expertisecentrum heeft het Apcg veel (ervarings)deskundigheid in huis over leven met een beperking en/of chronische ziekte. Onze ervaringsdeskundigen worden regelmatig gevraagd door de gemeente of externe partijen.

Wijkmedia

In 2023 hebben we een inspraakreactie gestuurd over toegankelijkheid van wijkmedia. Vervolgens hebben we hierover een aantal gesprekken gevoerd met degene die vanuit Praktische Zaken de wijkmedia ondersteunt. Zij heeft een aantal artikelen over toegankelijkheid gemaakt voor de wijkmedia en wij hebben het aanbod gedaan om mee te kijken met wijkbladen en website voor de toegankelijkheid. Op basis daarvan heeft redacteur van wijkblad Elderveld zich bij ons gemeld. We hebben met diverse ervaringsdeskundigen feedback gegeven op de toegankelijkheid van het blad. Op basis hiervan zijn enkele aanpassingen gedaan, zo wordt het blad niet meer op glanzend papier gedrukt.

Sportbedrijf Arnhem

We hebben kennis gemaakt met de coördinator inclusief sporten. Hier hebben we aangegeven dat het lastig is om verbeteringen te krijgen in de toegankelijkheid van evenementen (en activiteiten) die Sportbedrijf organiseert. Met de vrijwilligerscoördinator hebben we gesproken over inclusieve werving van vrijwilligers en hoe je kunt zorgen dat mensen zich welkom voelen.

Inclusieve bibliotheek collectie

Vanuit Rozet is een medewerker betrokken bij een landelijke werkgroep om bibliotheekcollecties inclusiever te maken. Wij hebben in het najaar samen met Bijzonder in Arnhem gesprek gehad met deze werkgroep over hoe je een inclusievere collectie kunt vormgeven als het gaat om mensen met een beperking/ chronische ziekte. Daarbij ging het uiteraard om representatie in boeken en auteurs, maar ook boeken die gaan over het leven met een beperking/ chronische ziekte en de emancipatiebeweging. Verder hebben we aandacht gehad voor toegankelijkheid van de locaties, maar ook de boeken zelf. Voorafgaand aan dit gesprek hebben we een oproep gedaan voor boekentips, waar een mooie lijst uit voortkwam van zowel kinderboeken als boeken voor volwassenen.

Platform inwoners met verstandelijke beperking

Sinds dit jaar is het platform uitgebreid met een nieuwe ervaringsdeskundige. We zijn dit jaar 3 keer bij elkaar gekomen. Daarbij hebben we gekeken naar de toegankelijkheid (begrijpelijke taal) van het wijkblad van Elderveld en microsoft forms gekeken.

Verder is er kennisgemaakt met de nieuwe beleidmedewerker en hebben we het 10 jarig bestaan van het platform gevierd.

Vanuit de ervaringsdeskundigen kwam de wens naar voren om een rondleiding bij de gemeenteraad in begrijpelijke taal te organiseren. Hierover is contact gelegd met de griffie, dit krijg in 2025 vervolg.

Burgerberaad Afval

Voorafgaande aan het burgerberaad gesprek gehad over hoe je dit organiseert zodat iedereen echt mee kan doen en praten. Ook zorgen uitgesproken over welke informatie deelnemers krijgen over toegankelijkheid van afvalbeleid en afval wanneer je leeft met een beperking/ chronische ziekte.

Verder hebben we meegedacht over de toegankelijkheid van de werkvormen.

Aangegeven ons voortaan voor de uitnodigingen te betrekken. Nu ontbrak informatie over toegankelijkheid, waardoor waarschijnlijk minder mensen geneigd waren om zich aan te melden.

Inclusief onderwijs

Naar aanleiding van onze inspraak bij het de presentatie van het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs. Hebben we een gesprek gehad met Onderwijs Specialist en Bijzonder in Arnhem. We horen verschillende mensen van de Onderwijs Specialist vraagtekens stellen bij de haalbaarheid van inclusief onderwijs. Zij steken duidelijk pragmatischer in, zien veel risico's, maar vinden het goede zaak dat wij als belangenorganisaties vol inzetten op inclusief onderwijs in 2035.

GGZ panel

Er is in september een afspraak geweest met het GGZ panel. Hier hebben we gesproken over de raadsbrief van begin 2024 waarin gemeente aangeeft voor WMO begeleiding voortaan minimaal beschikkingen voor 1 jaar te geven. Deelnemers hadden nog niet met herindicatie te maken gehad, dus konden hier geen feedback op geven. Wens is wel dat dit ook langere dan één jaar mogelijk wordt, veel mensen hebben al jarenlang dezelfde uren. Mensen die een beschikking van 1 jaar lang genoeg vinden, kunnen dit zelf goed aangeven.

Netwerkversterking

Om veranderingen te bereiken is het belangrijk om samen te werken. Daarom hebben wij regelmatig afstemming met onze landelijke koepelorganisatie Ieder(in) en nemen we deel aan meedenkgroepen en bijeenkomsten.

Maar ook in de regio is samenwerking belangrijk. We noemen een aantal partners met wie we het afgelopen jaar veel hebben opgetrokken.

Bijzonder in Arnhem

Samenwerking op diverse thema's, ook gezamenlijke inspraak (zie overzicht van inspraak). We hebben een prettige samenwerking en stemmen af op de onderwerpen die wij alleen oppakken. Omdat wij een betaald bureau hebben is de werkafpraak dat Apcg door de gemeente als eerste betrokken wordt en dat wij Bijzonder in Arnhem inschakelen. Uiteraard zijn er onderwerpen, zoals leerlingenvervoer waarop we andere werkafspraken maken.

Sterkplaats LFB

In Nijmegen op de HAN zit een opleidingsplek van de landelijke belangenorganisatie van mensen met een verstandelijke beperking (de LFB). Zij hebben een regiofunctie en verschillende studenten die uit Arnhem komen.

Dit jaar hebben we onze samenwerking verder uitgebreid. Studenten hebben meegewerkt aan een training van het Apcg en met de Arnhemse studenten hebben we afspraken gemaakt over hoe zij signalen kunnen doorgeven.

Zelfregiecentrum Nijmegen

We hebben een goede samenwerking op toegankelijkheid en wonen. Daardoor kunnen we gemakkelijk afstemmen op onderwerpen die naar boven komen, zoals de toegankelijkheid van de AVAN app. Andere voorbeelden van onderwerpen waarover we dit jaar uitwisseling gehad hebben zijn toegankelijk evenementenbeleid en het toegankelijkheidsfonds.

Gehandicaptenraad Westervoort

Ook met onze collega's uit Westervoort is regelmatig contact over diverse onderwerpen. Helaas hebben onze collega's uit Westervoort moeten besluiten om na 31 jaar te stoppen met belangenbehartiging. [Op hun website is een link naar het afscheidsbbericht te vinden.](#)

Het is een zwaar besluit, want ook in Westervoort is lokale belangenbehartiging nog steeds hard nodig. De gemeente Westervoort houdt onvoldoende rekening met de rechten van mensen met een beperking.

Dat de Gehandicaptenraad Westervoort zich heeft moeten opheffen, maakt pijnlijk duidelijk dat lokale belangenbehartiging verre van vanzelfsprekend is. Terwijl het – helaas – nog steeds noodzakelijk is.

Wij danken onze collega's voor de prettige samenwerking!

Vizier Oost (ook discriminatie.nl)

Gesprek gehad over hoe we kunnen samenwerken.

Vizier Oost is het meldpunt voor discriminatie, maar mensen met een beperking melden nog weinig. We hebben gesproken over mogelijkheden om bijvoorbeeld een podcast aflevering of vlog te maken over wat Vizier kan betekenen voor onze achterban. We wachten nog op bericht daarover van Vizier.

Verder horen we gemengde signalen van inwoners over de procedure bij Vizier Oost. Zowel heel enthousiaste verhalen, maar ook mensen die op veel onbegrip/ gebrek aan kennis stuiten. Niet alle medewerkers van het meldpunt kennen de leefwereld van mensen met een beperking. We hebben het aanbod gedaan hier een training over te kunnen verzorgen.

Tot slot kan Vizier Oost ook onderzoek doen naar uitsluiting. We hebben gesproken over hoe moeizaam het VN verdrag tot zijn recht komt binnen de WMO. Samen hebben we voorstel voor onderzoek naar gemeente gestuurd. Doel is om perspectief inwoners met levenslang/levensbrede beperking en ambtenaren die werken binnen sociaal domein van gemeente Arnhem naast elkaar te leggen. De vraag aan beide groepen zal zijn welke rol zij zien voor de WMO om te voldoen aan uitgangspunten

van VN verdrag Handicap. Helaas heeft de gemeente aangegeven hier niet aan mee te werken, zij willen eerst het traject met Instituut Publieke Waarden afwachten.

Speels Collectief

We hebben de samenwerking met SpeelsCollectief dit jaar verder versterkt. Theater heeft vanaf het begin een belangrijke rol in de emancipatiebeweging van mensen met een beperking gehad. Dus we zijn heel blij met weer een ontzettend goed Arnhems theatergezelschap.

Verder zien we dat toegankelijkheid voor artiesten een onderwerp is wat nog moeizaam aandacht krijgt. Hiermee hebben we in Arnhem tijdens Hoogte 80 ervaring opgedaan. Daarnaast hebben we ook afstemming gehad over de plannen voor het Stadstheater en ons schouwverslag voor toegankelijkheidsfonds voor Posttheater.

4. Publiciteit en beeldvorming

Het verbeteren van de beeldvorming en acceptatie van mensen met een beperking is een belangrijke kernactiviteit van het Apcg. Ervaringsdeskundigen delen hun ervaring over het leven met een beperking (in Arnhem) bij gemeentelijk overleg, op scholen en in de media.

Discriminatie

ACDR

Er zijn meerdere gesprekken geweest met de Arnhemse Coördinator tegen Discriminatie en Racisme (ACDR) over discriminatie van mensen met een beperking en chronische ziekte. Bij één van die gesprekken was een journalist van de Groene Amsterdammer aanwezig, hierover is mooi artikel gepubliceerd, wat wij in nieuwsbrief van februari hebben gedeeld.

Wij hebben geholpen met het verspreiden van de vragenlijst en meegedacht over de toegankelijkheid van het symposium waarbij de rapportage werd gepresenteerd. In deze rapportage komt duidelijk naar voren hoezeer discriminatie van mensen met een beperking in Arnhem speelt.

Bewustwordingstrainingen

Om te komen tot een inclusieve stad, is het belangrijk dat mensen leren met een andere bril te kijken. Daarom organiseren wij voor ambtenaren regelmatig bewustwordingstrainingen. Daarin zetten ze soms letterlijk een andere bril op en spreken ze met ervaringsdeskundigen over hoe gebouwen en openbare ruimte in Arnhem worden ervaren wanneer je een beperking hebt.

Naast de gemeente hebben we dit jaar ook zulke trainingen verzorgd voor medewerkers van Natuur Centrum Arnhem en medewerkers van Volkshuisvesting.

PET prijs

Sinds dit jaar is de PET prijs terug bij CASA (cultuurcentrum Arnhem). Deze prijs is voor de beste en slechtste openbare ruimte.

Onze voorzitter werd gevraagd om als eerste plekken te nomineren. Als beste nomineerden wij Sonsbeekpark en als slechtste de Markt.

<https://www.apcg.nl/2024/03/apcg-te-gast-bij-casa-voor-nomineren-beste-en-slechtse-openbare-buitenruimte/>

Scholenvoorlichting

Sinds dit jaar weer een nieuwe chauffeur. Na de zomer gestart met benaderen van scholen. Die hebben volle planning, maar in het najaar is de eerste voorlichting weer geweest.

Verkiezingen

Wij hebben meegeholpen bij de organisatie van het gebarentalig stembureau, deelgenomen als prokkelduo en meegewerkt aan item bij Goedemorgen Nederland over de stemmal.

Historie

Om je onderdeel te voelen van een samenleving, is het belangrijk om ook een plek in de geschiedschrijving te hebben. Daarom zijn we gestart met een betere documentatie van onze eigen geschiedenis.

Hierover konden we afstemmen met historicus Eline Pollaert, onderzoeker van de historie van het Dorp.

Er is hard gewerkt aan het digitaliseren van alle krantenknipsels uit ons papieren archief.

Verder is er een start gemaakt met het vastleggen van het gesproken verleden, door sleutelfiguren te interviewen. Er zijn nu 5 interviews gedaan.

De wens is om uiteindelijk ook een tentoonstelling te maken over ruim 40 jaar belangenbehartiging in Arnhem. We hebben een proefversie gemaakt voor de thema's wonen en vervoer, die we tijdens 40 jarig jubileum getoond hebben..

40 jarig jubileum Apcg

Op 26 april 2024 bestond het Apcg 40 jaar. Om deze mijlpaal te vieren hebben we op 8 november een symposium georganiseerd, met de titel 'Van gunst naar recht - 40 jaar emancipatiebeweging van mensen met een beperking, waar staan we?'

Met zo'n 150 gasten werd er stil gestaan bij wat er al is bereikt, wat we nog willen bereiken, en wat daar voor nodig is.

Het programma startte met een theatrale voorstelling door theatergezelschap Speels Collectief van de geschiedenis van de emancipatiebeweging van mensen met een beperking in Nederland. Oud-voorzitter Henk Huisman blikte terug op de geschiedenis van de emancipatie van mensen met een beperking in Nederland in het algemeen en in het bijzonder de geschiedenis van de belangenbehartiging in Arnhem. Vervolgens ging huidig Apcg voorzitter Marjolein van den Broek in gesprek met wethouder Inclusie, Maurits van de Geijn. Zij spraken over de vraag wat er al is bereikt en wat er nog moet gebeuren. Tweede Kamerlid Lisa Westerveld kwam vertellen over haar Nota 'Ons land is beperkt', waarna zij deelnam aan een panelgesprek met Marijke Hempenius, beleidsmedewerker bij Ieder(in) en Christiaan Sleurink, directeur stichting Wijkteams over de vraag hoe het verder moet met de Wmo: moet dat door de gemeente uitgevoerd blijven worden of moet het toch landelijk geregeld gaan worden? Tot slot zette burgemeester Ahmed Marcouch enkele Apcg-pioniers in het zonnetje, en gezamenlijk gaven ze op symbolische wijze het stokje door aan de nieuwe generatie: de kinderambassadeurs.

Week van de toegankelijkheid

Thema van de week was werk. De gemeente Arnhem organiseerde een dag over inclusie met verschillende workshops voor medewerkers. Wij hebben hier een workshop verzorgd over hoe je zorg dat ook medewerkers met een beperking zich welkom voelen in een team. Denk aan de toegankelijkheid van teamuitjes, maar ook het niet betuttelen van mensen.

Actie #Ons geduld is op!

Op 11 september kwam er een zeer kritische rapportage van de Verenigde Naties over de voortgang van Nederland op het VN verdrag Handicap. De reactie van de staatssecretaris liet zien dat dit door de regering in Den Haag niet erg serieus genomen wordt. Daarom startte ieder(in) een actie #Ons geduld is op.

Wij hebben bijgedragen aan het verspreiden van de petitie en verzamelden foto's van mensen met protestborden. Verder waren we aanwezig bij de landelijke actie bij de Tweede Kamer op 10 december en organiseerden we lokaal een actie in de gemeenteraad. Met zo'n 20 mensen waren we aanwezig bij de laatste gemeenteraad van het jaar en sprak onze kinderambassadeur de gemeenteraad toe. Samen met Bijzonder in Arnhem stuurden we de volgende dag nog een oproep naar de raad om in 2025 een nieuwe inclusie agenda te eisen met concrete stappen om te komen tot een inclusief Arnhem in 2040.

Kinderambassadeurs

We hebben inmiddels een leuke, diverse groep van 7 kinderambassadeurs. De kinderen zijn jong en speels, maar weten heel goed waar ze mee te maken krijgen in het dagelijks leven. Ze willen hier graag over meepraten, meedenken en vooral ook meedoen. Ze voelen zich verantwoordelijk voor deze belangrijke rol en laten dit ook zien tijdens de evenementen of activiteiten waar zij voor uitgenodigd worden.

Het is ook een confronterende rol omdat lang niet alles al voldoet aan de toegankelijkheid of mogelijkheden om mee te kunnen doen. Hierin begeleiden wij vanuit het Apcg de kinderen en ouders. Juist de drempels die ze tegenkomen maken het juist belangrijk om kinderambassadeur te zijn.

Naast het realiseren van toegankelijke speeltuinen en het officieel openen daarvan, richten we ons ook op het toegankelijk maken van activiteiten voor kinderen die bijvoorbeeld door Rijnstad worden georganiseerd. Hier komt het belang van juist kinderambassadeurs echt naar voren. Doordat zij mee willen doen en zich aanmelden voor activiteiten, blijkt wel hoe lastig dit is. Er valt nog veel winst te behalen in bewustwording en het toegankelijk organiseren van activiteiten.

Tijdens ons 40-jarig jubileum kregen ze symbolisch het stokje overgedragen van ervaringsdeskundigen die bij de oprichting van de organisatie betrokken waren. Want de jeugd heeft de toekomst!

De eigen organisatie

Het afgelopen jaar heeft er veel gespeeld in onze eigen organisatie. Vanaf juni 2024 hebben we weer een nieuwe beleidsmedewerker. In het najaar zijn we ons gaan voorbereiden op de pensionering van onze ondersteunend medewerker begin 2025.

Al deze personele wijzigingen betekenden dat wij op een andere manier het werkgeverschap moesten inrichten, omdat SIZA geen nieuwe detachingscontracten wilde aangaan. Daarom zijn we bezig geweest met het voorbereiden om werkgeverschap vanaf 2025 als stichting zelf te organiseren. Hiervoor hebben we ondersteuning gekregen van Tax Tigers/ Grootboek, die ook onze Nijmeegse collega's van het ZRCN ondersteund.

In het komende jaar zal blijken hoeveel extra werkzaamheden dit eigen werkgeverschap met zich meebrengt. Met de gemeente hebben we afgesproken dit goed te monitoren.

Bijlage 1 Overzicht inspraakreacties in gemeenteraad Arnhem door Apcg in 2024

17 januari 2024 ingesproken over [Woonvisie](#).

[Terugkijlink](#) en [overzicht alle stukken](#)

31 januari 2024 ingesproken over [Integraal Huisvestingsplan Onderwijs](#).

Schriftelijke reactie op [plan 'Positief Sportklimaat'](#) samen met Bijzonder in Arnhem, dit onderwerp werd op 6 maart besproken in de gemeenteraad.

20 maart ingesproken over [Marktpllein](#)

17 april ingesproken bij voorbereiding Perspectief Nota.

De inspraak van onze voorzitter is terug te kijken kan via [deze link](#).

15 mei ingesproken over [Duurzaam Mobiliteitsplan](#)

Op 18 september stuurden wij een [tweede schriftelijke reactie](#) naar de gemeenteraad met aanvullende zorgen.

Schriftelijk gereageerd op [Visie Rode Loper naar Museum Arnhem](#), dit werd op 26 juni besproken door gemeenteraad

Woensdag 20 november waren wij aanwezig bij gesprek in gemeenteraad over Levensloopbegeleiding bij autisme.

Naar aanleiding daarvan stuurden wij een [schriftelijke reactie](#).

11 december 2024 Schriftelijke reactie op '[Nota Welzijn in Arnhem](#)' samen met Bijzonder in Arnhem.

11 december 2024 Schriftelijke reactie [de veiligheidstafel in gemeenteraad Arnhem](#).

Op 18 december Actie #Ons geduld is op! In de gemeenteraad.

- Inspraak in de gemeenteraad [door kinderambassadeur Signe](#)
Op de website van de gemeente kun je de [Raadsvergadering terug bekijken en luisteren](#). Signe komt na 14 minuten aan het woord. Tot onze spijt valt de tolk Nederlandse Gebarentaal net buiten beeld.
- [Schriftelijke reactie naar gemeenteraad door Apcg in samenwerking met Bijzonder in Arnhem](#).

Bijlage 2 Overzicht van Apcg in de media in 2024

17 februari 2024 Artikel over de Arnhemse Coördinator tegen Discriminatie en Racisme (ACDR), waarin ook Apcg voorzitter Marjolein van den Broek voor komt. Het artikel is voor abonnees terug te lezen via [Vrij Nederland](#) en [gratis te beluisteren via Spotify](#).

20 februari 2024 – [bericht over het toegankelijkheidsfonds voor ondernemers](#).

1 mei 2024 – verslag van de opening speeltuin de Buitelaar door [De Gelderlander](#) en [RTV Connect](#).

Bij EénVandaag legt Maaïke Jacobs uit hoe het VN-verdrag Handicap de leefbaarheid voor mensen met een beperking in de samenleving moet verbeteren. Op de website van EenVandaag is het interview met haar terug te [lezen](#) of te [luisteren](#). Ook Tim Kroesbergen spreekt er over met [Omroep Gelderland](#).

Radio interview Marjolein over jubileum Apcg 8 november 2024

Bijlage 3 Begrippenlijst

Achterban Apcg

Mensen met een lichamelijke, zintuiglijke, en (licht) verstandelijke beperking.
En mensen met een chronische ziekte en met een psychische kwetsbaarheid.

AVAN

Vervoersorganisatie in de Regio Arnhem Nijmegen met voertuigen die ook geschikt zijn voor mensen in een rolstoel of met scootmobiel.

Dit word ook wel de regiotaxi genoemd.

Mensen die via de WMO een pas voor AVAN krijgen betalen net zoveel geld per kilometer als in de stadsbus.

Belangenbehartiging

Belangenbehartiging is gericht op alle levensterreinen en op de gehele samenleving. Als belangenbehartiger zoekt het Apcg actief het gesprek met alle organisaties en instanties wier beleid van invloed is op het leven van mensen met een beperking. Een belangrijk onderdeel is het geven van voorlichting en het vergroten van bewustwording.

Discriminatie

Discriminatie is mensen anders of minder goed behandelen, of uitsluiten op basis van persoonskenmerken. Een van deze kenmerken is het hebben van een beperking of chronische ziekte.

Inclusie

Iedereen hoort erbij en iedereen kan volwaardig meedoen in de samenleving. In een inclusie-agenda wordt opgenomen wat er moet gebeuren om hiervoor te zorgen (voor verschillende groepen).

VN-verdrag (inzake de rechten van personen met een) Handicap

Op 13 december 2006 is het verdrag over de rechten van mensen met een beperking door de Verenigde Naties vastgesteld.

Het VN verdrag is een serie afspraken tussen landen om te zorgen dat kinderen en volwassenen met een beperking dezelfde rechten hebben als mensen zonder beperking.

De bedoeling is dat iedereen mee kan doen en gelijke kansen heeft.

Nederland heeft het VN-verdrag op 14 juli 2016 bekrachtigd.

Vanaf dat moment gelden de rechten en de afspraken uit het VN verdrag ook in Nederland.

Landelijk wordt de naam inmiddels afgekort tot VN-verdrag Handicap.

WMO – Wet Maatschappelijke Ondersteuning

Deze wet is ervoor om te zorgen dat je zo lang mogelijk, zelfstandig thuis kunt wonen en mee kunt doen in de maatschappij.

De gemeente moet zorgen dat deze wet wordt uitgevoerd.

In Arnhem wordt dit gedaan met hulp van de sociale wijkteams.

Bijlage 4 Overzicht achterban en samenwerkingsorganisaties

- Vrijwilligers Apcg
- Klankbordgroepleden Apcg
- Reumapatiëntenvereniging Arnhem (RPVA)
- Nederlandse Vereniging Autisme (NVA)
- Bijzonder in Arnhem (BiA)
- Siza
- Alzheimer Nederland
- Hersenletsel.nl
- Epilepsievereniging
- Longfonds
- PAL (polyartrose lotgenoten)
- Nierpatiëntenvereniging
- Multiple Sclerose vereniging
- Spierziekten Nederland
- Diabetesvereniging
- Hartstichting
- Stichting Pijn-Hoop
- Oogvereniging Nederland
- Stichting Hoormij
- Cliëntenraden RIBW, Pro Persona, Iriszorg, Woonzorgnet
- Meldpunt mantelzorg en vrijwillige thuiszorg Arnhem (MVT)
- Ervaar MEE
- Vitale Verbindingen
- Straatzaken
- Adviesraden Arnhem (Jeugd & WMO en Werk & Inkomen)
- MEE Gelderse Poort
- Zorgbelang Inclusief
- Stichting Rijnstad
- Speels Collectief
- Stichting Arnhems Hart
- Cultuur Academy
- Zelfregiecentrum Nijmegen (ZRCN)
- Gehandicaptenraad Westervoort
- Sterkplaats HAN van de LFB
- Hogeschool Arnhem en Nijmegen – opleidingen ergotherapie, industrieel product ontwerp en werktuigbouwkunde.

